

JEDNOSTKA PROJEKTOWA: BIPROINSTAL Rafał Marciniak ul. Brużycza 38 95-070 Aleksandrów Łódzki https://biproinstal.pl/ TEL. 514 908 159 rafal.marciniak@biproinstal.pl		
STRONA TYTUŁOWA BRANŻA KONSTRUKCYJNA		
NAZWA ELEMENTU PROJEKTU BUDOWLANEGO	OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI MIEJSCA DORAŻNEGO SCHRONIENIA W BUDYNKU	
NAZWA ZAMIERZENIA BUDOWLANEGO	SOLECKIE CENTRUM KULTURY	
ADRES OBIEKTU BUDOWLANEGO	UL. ROWECKIEGO „GROTA” 1, SOLEC KUJAWSKI	
KATEGORIA OBIEKTU BUDOWLANEGO	IX - budynki kultury, nauki i oświaty, jak: teatry, opery, kina, muzea, galerie sztuki, biblioteki, archiwa, domy kultury, budynki szkolne i przedszkolne, żłobki, kluby dziecięce, internaty, bursy i domy studenckie, laboratoria i placówki badawcze, stacje meteorologiczne i hydrologiczne, obserwatoria, budynki ogrodów zoologicznych i botanicznych	
NAZWA JEDNOSTKI EWIDENCYJNEJ,	SOLEC KUJAWSKI_040308_4.0001	
NAZWA NUMER OBRĘBU EWIDENCYJNEGO	M. SOLEC KUJAWSKI, 0001	
NUMERY DZIAŁEK EWIDENCYJNYCH, NA KTÓRYCH OBIEKT JEST USYTUOWANY	682/8	
IMIE I NAZWISKO LUB NAZWA INWESTORA,	GMINA SOLEC KUJAWSKI	
ADRES INWESTORA	UL. 23 STYCZNIA 7, 86-050, SOLEC KUJAWSKI	

OPRACOWAŁ:	SPEC. UPR.	NUMER UPR. BUD.	PODPIS
MGR INŻ. DAMIAN GRAS	KONSTRUKCYJNO- BUDOWLANA B.O.	LOD/4478/PWBKb/21	

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ OPISOWA:

I. ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:	3
II. UPRAWNIENIA I ZAŚWIADCZENIA Z IIB:	4
III. CZĘŚĆ OPISOWA:	7
1. Dane formalne	7
1.1. Określenie przedmiotu opracowania	7
1.2. Lokalizacja obiektu	7
1.3. Inwestor	7
1.4. Zakres opracowania	7
1.5. Podstawa opracowania	7
2. Ocena stanu istniejącego	7
3. Uwarunkowania konstrukcji obiektu [§ 5]	9
3.1. Ad. Załącznik 1	9
3.2. Ad. Załącznik 2	11
4. Wnioski	12
IV. DOKUMENTY DOŁĄCZONE DO OPRACOWANIA	
V. CZĘŚĆ RYSUNKOWA	

OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI MIEJSCA DORAŻNEGO SCHRONIENIA W BUDYNKU

Soleckie Centrum Kultury w Solcu Kujawskim

I. . ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

SPIS DOKUMENTÓW DOŁĄCZONYCH DO OPRACOWANIA:

Lp	Tytuł załącznika	Strona
1.	Oświadczenie projektanta o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.	
2.	Uprawnienia i zaświadczenie z HB	

ZAWARTOŚĆ CZĘŚCI RYSUNKOWEJ:

Nr rysunku	Tytuł rysunku	Skala
K-01	Branża konstrukcyjna - schemat piwnicy	1:200

II. UPRAWNIENIA I ZAŚWIADCZENIA Z IIB:

Lódzka Okręgowa
Izba Inżynierów Budownictwa
Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna

Lódź, dnia 25 czerwca 2021 r.

Lódzka Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa
Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna

OKK 699/21/5/21

sygn. akt KK.D.7131-2.4478/21

DECYZJA

Na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa *tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1117* i art. 12 ust. 1, ust. 2, ust. 3 i ust. 4e pkt 3, art. 13 ust. 1, ust. 3 i ust. 4, art. 14 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 5 oraz art. 15a ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane *tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 z późn. zm.*, po ustaleniu, że zostały spełnione warunki w zakresie przygotowania zawodowego oraz po złożeniu egzaminu na uprawnienia budowlane z wynikiem pozytywnym Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa stwierdza, że

Pan Damian Maciej Gras

magister inżynier
kierunek budownictwo

urodzony dnia 24 lutego 1992 r. w Pabianicach

otrzymuje

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

numer ewidencyjny LOD/4478/PWBKb/21

do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności konstrukcyjno-budowlanej.

Pan Damian Gras jest upoważniony do:

- 1) projektowania, sprawdzania projektów architektoniczno-budowlanych i technicznych oraz sprawowania nadzoru autorskiego w odniesieniu do konstrukcji obiektu, zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 5 oraz art. 15a ust. 4 ustawy Prawo budowlane;
- 2) kierowania budową lub innymi robotami budowlanymi w odniesieniu do konstrukcji oraz architektury obiektu, zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 5 oraz art. 15a ust. 4 ustawy Prawo budowlane;
- 3) sporządzania projektu zagospodarowania działki lub terenu, zgodnie z art. 15a ust. 1 ustawy Prawo budowlane;
- 4) kierowania wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzorowania i kontroli technicznej wytwarzania tych elementów oraz do wykonywania nadzoru inwestorskiego, zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy Prawo budowlane;
- 5) sprawowania kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych, zgodnie z art. 13 ust. 4 ustawy Prawo budowlane.

1/2

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM MGR INŻ. DAMIAN GRAS

SPECJALNOŚĆ KONSTRUKCYJNO-BUDOWLANA

LOD/4478/PWBKb/21

OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI MIEJSCA DORAŻNEGO SCHRONIENIA W BUDYNKU

Soleckie Centrum Kultury w Soleu Kujawskim

UZASADNIENIE

W związku z rozpatrzeniem w całości zgłoszenia strony, na podstawie art. 107 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 353) odstępuje się od uzasadnienia decyzji. Zakres nadanych uprawnień budowlanych wskazany jest odwołaniem decyzji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji strony odpowiadają do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w Warszawie, za pośrednictwem Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w Łodzi, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Zgodnie z treścią art. 127a ustawy Kodeks postępowania administracyjnego:

§ 1. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrezygnować z prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

§ 2. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W przypadku złożenia przez stronę oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji określonego w § 21 stronie nie przysługuje prawo do odwołania się od decyzji do sądu administracyjnego.

Skład Orzekający Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej
Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa:

Przewodniczący Składu Orzekającego OKK LOIB
mgr inż. Ryszard Mas

Członek Składu Orzekającego OKK LOIB
mgr inż. Witold Jakubowski

Członek Składu Orzekającego OKK LOIB
mgr inż. Tomasz Kluska

Przebieg:

1. Wniosek o ocenę;
2. Rada Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa;
3. Główny Inspektor Samochodowo-Budowlany;
4. Inne.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM MGR INŻ. DAMIAN GRAS
SPECJALNOŚĆ KONSTRUKCYJNO - BUDOWLANA
LOD/411/PWBK6/21

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

ŁOD-CID-X3X-UBH *

Pan Damian Maciej GRAS o numerze ewidencyjnym ŁOD/BO/0130/21

adres zamieszkania [REDACTED]

jest członkiem Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne od 2025-01-01 do 2025-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2024-11-28 16:44:46 roku przez:

Jacek Szer, Przewodniczący Rady Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Zgodnie z art. 781 K.c.

§ 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie kwalifikowanym podpisem elektronicznym

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

ZA ZGODNOŚĆ Z ORYGINAŁEM MGR INŻ. DAMIAN GRAS
SPECJALNOŚĆ KONSTRUKCYJNO – BUDOWLANA

ŁOD/44780P/2024/0130/21

III. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Dane formalne

1.1. Określenie przedmiotu opracowania

Przedmiotem opracowania jest dokonanie oceny możliwości organizacji miejsca doraźnego schronienia MDS w obiekcie budowlanym. Obiekt jest siedzibą Centrum Kultury w Solcu Kujawskim.

1.2. Lokalizacja obiektu

Obiekt zlokalizowany w Solcu Kujawskim przy ul. Generała Stefana „Grota” Roweckiego 1 na działce o nr ewid. 682/8.

1.3. Inwestor

Gmina Solec Kujawski, NIP: 554-289-24-92, REGON: 092350702, z siedzibą w Solcu Kujawski.

1.4. Zakres opracowania

Opracowanie obejmuje ocenę stanu technicznego budynku pod względem konstrukcyjnym na potrzeby oceny możliwości organizacji w nim MDS.

1.5. Podstawa opracowania

- USTAWA z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. 2024 poz. 1907)
- ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie warunków organizowania oraz wymagań, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia (Dz.U. 2025 poz. 932)
- Przepisy techniczno-budowlane
- Wizja lokalna (ogłędziny obiektu)
- Dokumentacja techniczna przekazana przez Inwestora

2. Ocena stanu istniejącego

Budynek średniowysoki, o dwóch kondygnacjach nadziemnych i jednej kondygnacji podziemnej, wykonany w konstrukcji murowanej z materiałów pełnych, z fundamentami żelbetowymi, ze stropami oraz stropodachem żelbetowymi – część stropu o konstrukcji płytowo-żelbetowej, część o konstrukcji płytowej monolitycznej. Budynek jest częściowo podpiwniczony. Zagłębienie kondygnacji podziemnej wynosi więcej niż 1,5m poniżej poziomu terenu wokół budynku.

Budynek w ciągłym użytkowaniu. Ogłędziny nie wskazują na problemy konstrukcyjne, nie napotkano poważniejszych śladów zawilgocenia ani erozji elementów budowlanych.

Ogólny stan utrzymania oraz stan techniczny został oceniony jako dobry.

OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI MIEJSCA DORAŻNEGO SCHRONIENIA W BUDYNKU

Saleckie Centrum Kultury w Solcu Kujawskim

Istniejące zbrojenie nad strefą MDS A w warunkach aktualnego obciążenia zostało zweryfikowane za pomocą obliczeń statycznych jak poniżej:

Obliczenia statyczne istniejącej płyty stropowej w warunkach aktualnego obciążenia:				
Geometria	rozpiętość w świetle	l_w	5,60	m
	rozpiętość obliczeniowa	l	5,88	m
	szerokość płyty	b	1,00	m
Obciążenia charakteryz. stałe	gres 0,02x25		0,50	kN/m ²
	wylewka 0,08x19		1,52	kN/m ²
	warstwa izolacyjna 0,04x7		0,28	kN/m ²
	płyta żelbetowa 0,25x24		6,00	kN/m ²
	tynk wapienny 0,015x15		0,23	kN/m ²
	razem	g_k	8,53	kN/m ²
zastępcze od ścian dział.	ciężar własny ścianek działowych do 2,5kN/m ²	d_k	1,25	kN/m ²
użytkowe	obciążenie użytkowe	p_k	2,00	kN/m ²
wyjątkowe	obciążenie od zagruzowania	A_d	0,00	kN/m ²
liniowe charakteryz.	$(g_k + s_k + p_k) \times c$	q_k	11,78	kN/m
Reakcja podporowa char.	$(g_k + s_k + p_k) \times l / 2$	R_{Ak}	34,62	kN
Moment przęsłowy char.	$0,125 \times q_k \times l^2$	M_k	50,89	kNm
Obciążenia obliczeniowe współczynniki obciążenia	stałe	γ_G	1,35	
	zmiennie	γ_Q	1,50	
	wyjątkowe	γ_{Ad}	1,00	
stałe	$g_k \times \gamma_G$	g	11,51	kN/m ²
zastępcze od ścian dział.	$d_k \times \gamma_G$	d	1,69	kN/m ²
użytkowe	$p_k \times \gamma_Q$	p	3,00	kN/m ²
wyjątkowe	$A_d \times \gamma_{Ad}$	w	0,00	kN/m ²
liniowe obliczeniowe	$(g + d + p + w) \times c$	q	16,20	kN/m
Reakcja podporowa obl.	$(g + s + p) \times l / 2$	R_A	47,62	kN
Moment obliczeniowy		M	70,00	kNm
Parametry materiałowe	klasa betonu		C25/30	
	wytrzymał. charakterystyczna	f_{ck}	25	MPa
	wytrzymał. obliczeniowa	f_{cd}	16,7	MPa
	wytrzymałość średnia na rozciąganie	f_{cm}	2,6	MPa
	klasa stali		A-II	
	wytrzymał. charakterystyczna	f_{yk}	355,0	MPa
Geometria	wytrzymał. obliczeniowa	f_{yd}	310,0	MPa
	wysokość brutto	h	250,0	mm
	szerokość [obciążenia na 1mb płyty]	b	1000,0	mm

	otulina + naddatek	c	25	mm
	średnica zbrojenia głównego	$\varnothing$	12	mm
	średnica zbrojenia poprzecznego	$\varnothing_s$	12	mm
	wysokość użyteczna	d	207,0	mm
Obliczenia	współczynnik	μ_{eff}	0,12	
	współczynnik - ramię sił	ζ_{eff}	0,95	
	przekrój obliczeniowy zbrojenia	A_{sl}	1148,2	mm ²
	przekrój pręta	A_T	113	mm ²
	Płyta żelbetowa zbrojona prętami w liczbie	n =	11	na 1mb płyty

3. Uwarunkowania konstrukcji obiektu [§ 5]

Wymagania wynikające z rozporządzenia MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie warunków organizowania oraz wymagań, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia (Dz. U. 2025 R. poz. 932) w odniesieniu do konstrukcji obiektu mieszczącego MDS określono w załącznikach 1 i 2 do rozporządzenia

3.1. Ad. Załącznik 1

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie warunków organizowania oraz wymagań, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia (Dz. U. 2025 R. poz. 932) pkt 1. Konstrukcja obiektu budowlanego albo jego części musi zapewniać zachowanie stanu granicznego nośności we wszystkich elementach konstrukcyjnych przy oddziaływaniu obliczeniowego obciążenia wyjątkowego A_d o wartości 10 kN/m² powiększonego o wartość:

- 2,5 kN/m² w przypadku budynków o konstrukcji szkieletowej lub w technologii wielkiej płyty na każdą kondygnację powyżej drugiej kondygnacji podziemnej
- 5,0 kN/m² w przypadku budynków o konstrukcji innej niż powyższe na każdą kondygnację powyżej drugiej kondygnacji podziemnej

Istniejące zbrojenie nad strefą MDS A w warunkach obciążenia od zagruzowania zostało zweryfikowane za pomocą obliczeń statycznych jak poniżej:

Obliczenia statyczne istniejącej płyty stropowej w warunkach obciążenia od zagruzowania:				
Geometria	rozpiętość w świetle	l_w	5.60	m
	rozpiętość obliczeniowa	l	5.88	m
	szerokość płyty	b	1.00	m
Obciążenia charakteryst.				
stałe	gres 0,02x25		0,50	kN/m ²
	wylewka 0,08x19		1,52	kN/m ²
	warstwa izolacyjna 0,04x7		0,28	kN/m ²
	płyta żelbetowa 0,25x24		6,00	kN/m ²

OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI MIEJSCA DORAŻNEGO SCHRONIENIA W BUDYNKU

Soleckie Centrum Kultury w Solcu Kujawskim

	tynek wapienny 0,015x15		0,23	kN/m ²
	razem	g_k	8,53	kN/m ²
zastępcze od ścian dział.	ciężar własny ścianek działowych do 2,5kN/m ²	d_k	1,25	kN/m ²
użytkowe	obciążenie użytkowe	p_k	2,00	kN/m ²
wyjątkowe	obciążenie od zagruzowania	A_d	10,00	kN/m ²
liniowe charakteryst.	$(g_k+s_k+p_k) \times c$	q_k	11,78	kN/m
Reakcja podporowa char.	$(g_k+s_k+p_k) \times l/2$	R_{Ak}	34,62	kN
Moment przęsłowy char.	$0,125 \times q_k \times l^2$	M_k	50,89	kNm
Obciążenia obliczeniowe				
współczynniki obciążenia	stałe	γ_G	1,00	
	zmienne	γ_Q	0,50	
	wyjątkowe	γ_{Ad}	1,00	
stałe	$g_k \times \gamma_G$	g	8,53	kN/m ²
zastępcze od ścian dział.	$d_k \times \gamma_G$	d	1,25	kN/m ²
użytkowe	$p_k \times \gamma_Q$	p	1,00	kN/m ²
wyjątkowe	$A_d \times \gamma_{Ad}$	w	10,00	kN/m ²
liniowe obliczeniowe	$(g+d+p+w) \times c$	q	20,78	kN/m
Reakcja podporowa obl.	$(g+s+p) \times l/2$	R_A	61,08	kN
Moment obliczeniowy		M	89,79	kNm
Parametry materiałowe	klasa betonu		C25/30	
	wytrzymał. charakterystyczna	f_{ck}	25	MPa
	wytrzymał. obliczeniowa	f_{cd}	16,7	MPa
	wytrzymałość średnia na rozciąganie	f_{cm}	2,6	MPa
	klasa stali		A-II	
	wytrzymał. charakterystyczna	f_{yk}	355,0	MPa
	wytrzymał. obliczeniowa	f_{sd}	310,0	MPa
Geometria	wysokość brutto	h	250,0	mm
	szerokość [obliczenia na 1mb płyty]	b	1000,0	mm
	otulina + naddatek	c	25	mm
	średnica zbrojenia głównego	$\varnothing$	12	mm
	średnica zbrojenia poprzecznego	$\varnothing_s$	12	mm
	wysokość użyteczna	d	207,0	mm
Obliczenia	współczynnik	μ_{eff}	0,15	
	współczynnik - ramie sil	ζ_{eff}	0,95	
	przekrój obliczeniowy zbrojenia	A_{sl}	1472,8	mm ²
	przekrój pręta	A_1	113	mm ²
	Potrzebna liczba prętów w płycie do spełnienia warunku nośności stropu	$n =$	14	na 1mb płyty

OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI MIEJSCA DORAŻNEGO SCHRONIENIA W BUDYNKU

Soleckie Centrum Kultury w Solcu Kujawskim

W powyższych obliczeniach wynika, że istniejące zbrojenie stropu w warunkach obciążenia od zagruzowania jest niewystarczające – **Strop nad strefą MDS „A” nie spełnia warunku nośności.**

W celu zapewnienia wymaganej nośności stropu na oddziaływania wyjątkowe należy zaprojektować oraz wykonać dodatkowy system podpór tymczasowych.

3.2. Ad. Załącznik 2

Tabela stwierdzająca spełnienie warunków wynikających z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie warunków organizowania oraz wymagań, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia (Dz. U. 2025 R. poz. 932).

Przegroda	Wymagania załącznika 2		Stan istniejący		Ocena spełnienia warunku
	Rodzaj konstrukcji i przegrody	Parametr grubości przegrody	Rodzaj konstrukcji i przegrody	Parametr grubości przegrody	
Strop	żelbetowy o wytrzymałości odpowiadającej klasie min C25/30	>25cm (budynek SW)	strop strefa A	wylewany grub. 25cm beton C25/30	spełnia
			strop strefa B	wylewany grub. 25cm beton C25/30 - UWAGA: otwór w stropie o wymiarach 1,2x3,0m dyskwalifikuje strop	nie spełnia
			strop strefa C	wylewany płytowo-żelbetowy z płytą grubości 12cm	nie spełnia
			strop strefa D	wylewany grubości 18cm	nie spełnia
Ściany nośne	żelbetowe lub z betonu zbrojonego	>20cm			
	murowane z cegły pełnej, z bloczków silikatowych pełnych lub bloczków betonowych	>24cm	strefa A, B, C	murowane z bloczków betonowych grub. 36cm	spełnia
			strefa D	murowane z bloczków betonowych grub. 24cm	spełnia

4. Wnioski

Po przeprowadzeniu wizji lokalnej, analizy dokumentacji oraz obliczeń statycznych elementów konstrukcji oraz porównaniu uzyskanych wartości z wymaganiami konstrukcyjnymi wynikającymi z załączników 1 oraz 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie warunków organizowania oraz wymagań, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia (Dz. U. 2025 R. poz. 932) stwierdzono, że **z 4 stref wyznaczonych do zorganizowania MDS żadna nie spełnia bezpośrednio ww. warunków. Jedyną strefą mogącą spełniać te wymagania jest strefa „A” pod warunkiem zaprojektowania oraz wykonania dodatkowego systemu podpór tymczasowych.**